

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Jaarplan 2020 Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel.

Datum

21 januari 2020

Voorstel

Kennismemen van het jaarplan 2020 Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel.

Toelichting

Vanuit het landelijke Bestuursakkoord Water (BAW, 2011) werken gemeenten en waterschappen in regio's aan verdergaande samenwerking in het waterbeheer, in het bijzonder de afvalwaterketen. Aanleiding is de nadrukkelijke politieke wens tot kostenvermindering, kwaliteitsverbetering en vermindering van kwetsbaarheid. In de werkeenheden De Brabantse Peel wordt samengewerkt tussen de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren, waterschap Aa en Maas en waterleidingmaatschappij Brabant Water. De uitvoering van het Bestuursakkoord Water is niet vrijblijvend. Om invulling te geven aan de het Bestuursakkoord Water, zijn de colleges van de Brabantse Peelgemeenten en het Dagelijks Bestuur van waterschap Aa en Maas een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Deze overeenkomst werd op 18 april 2013 in 's-Hertogenbosch ondertekend. Brabant Water haakte aan in 2017.

In de samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat er jaarlijks een 'Jaarplan' wordt opgesteld. In dit jaarplan worden de doelen voor de samenwerking beschreven, evenals de projecten die door de partijen (gezamenlijk) dat jaar worden uitgevoerd. Het jaarplan wordt vastgesteld door de 'stuurgroep Samenwerking Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel'. In deze stuurgroep zitten de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten en waterschap Aa en Maas. Voor Laarbeek is dit wethouder Slaets.

Bijgevoegd treft u het Jaarplan doelmatig waterbeheer 2020 aan van de werkeenheden Brabantse Peel. Dit jaarplan werd op 30 oktober 2019 vastgesteld in de Stuurgroep. Op 21 januari 2020 heeft het College van Burgemeester en Wethouders ermee ingestemd. Het jaarplan heeft betrekking op de projecten die we in 2020 willen oppakken maar is gelijktijdig ook een evaluatie van wat we tot nu toe hebben bereikt.

De speerpunten voor 2020 zijn:

- Organisatorische aandachtspunten, deels voortkomend uit landelijke ontwikkelingen en deels uit verbeteringen die we zelf willen doorvoeren om de samenwerking nog beter en efficiënter te laten verlopen. Een belangrijk aandachtspunt blijft de planning en beschikbare capaciteit van alle partners.
- Het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan opgaven Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. De expertise van de werkeenheden ligt op het gebied van de waterketen en dus op het tegengaan van wateroverlast als één van de aspecten van klimaatadaptatie.

Voorkomen moet worden dat werkzaamheden die niet bij het domein Water horen, zoals het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, als vanzelfsprekend bij werkeenheden De Brabantse Peel worden neergelegd.

- Communicatie over klimaatadaptatie Vanuit de werkeenheden wordt gewerkt aan een gezamenlijke kernboodschap en basisteksten. Diverse andere hulpmiddelen worden ingezet bij communicatie over de resultaten van de klimaatstresstesten, het starten van de klimaatdialogen en de stimuleringsregeling Afkoppelen hemelwater en Groene daken. Op deze wijze wordt zoveel mogelijk eenduidig vanuit de Peelgemeenten over klimaatadaptatie gecommuniceerd. Vooralsnog wordt geen gezamenlijke website opzet.
- Herijking van de bestaande Samenwerkingsovereenkomst uit 2013, inhoudelijk hoofdzakelijk op basis van aanvullende afspraken in de Bestuursakkoorden Water en Klimaatadaptatie (beiden 2018), de voorgenomen afspraken voor de verbetering van de waterkwaliteit en de zorgplicht drinkwater. Verder zullen aanpassingen worden opgenomen op basis van de kennismakingsgesprekken die de nieuwe procesmanager in 2019 voerde én de verbeterpunten die worden benoemd in een evaluatie van de netwerksamenwerking.
- Samenwerking met andere werkeenheden Waterportaal Zuidoost Brabant (Eindhoven e.o.) en in Noordoost Brabant As50+ (Uden, Veghel, Oss e.o.), Meierij ('s-Hertogenbosch e.o.) en Land van Cuijk.

De in 2020 uit te voeren projecten zijn:

- Herijken van de samenwerkingsovereenkomst en schrijven van een visiedocument op basis van de in het voorgaande vermelde ontwikkelingen en aandachtspunten.
- Vermindering van de personele kwetsbaarheid: Het uitvoeren van een verkennend onderzoek naar de wijze waarop de personele kwetsbaarheid binnen werkeenheden De Brabantse Peel kan worden verminderd.
- Cyberveiligheid hoofdgemalen: het opstellen van een gezamenlijke aanpak mbt digitale bedreigingen en ICT-verstoringen door technisch of menselijk falen.
- Pilot 'Sturing met kunstmatige intelligentie': onderzoek naar een digitaal platform dat de mogelijkheid biedt om op basis van weersverwachting en actuele metingen waterstromen zodanig te sturen dat optimaal gebruik wordt gemaakt van de beschikbare riolerings- en zuiveringscapaciteit.
- Verdiepende stresstest als onderdeel van Regionale Watersysteemanalyse. Dit betreft het analyseren van de interactie tussen het stedelijke en regionale watersysteem en het vaststellen van de opgaven waarover gemeenten en waterschappen een gedeelde verantwoordelijkheid hebben.
- Klimaatbestendige bedrijventerreinen in Noordoost en Zuidoost Brabant. Dit project richt zich op het ontwikkelen van een systematiek en toolbox voor het realiseren van klimaatbestendige bedrijventerreinen, gebaseerd op de omgevingswet.
- Samenwerken in de ondergrond. Het (ondersteund door een softwarepakket) beter op elkaar afstemmen van programmering en uitvoering van projecten van gemeenten, Enexis en Brabant water.
- Stimuleren Afkoppelen hemelwater en Groene daken: een gezamenlijke basis leggen voor een stimuleringsregeling 'Afkoppelsubsidie hemelwater en/of groene daken'.

Projecten met een financiële bijdrage van de gemeente Laarbeek

Voor 2 van de hiervoor vermelde projecten wordt, naast uren-inzet, een financiële bijdrage van de gemeente Laarbeek verwacht. In beide gevallen heeft de gemeente Laarbeek daar ook baat bij, omdat het onderzoeken betreft naar de mogelijkheden om het functioneren van het rioolstelsel te verbeteren.

De pilot 'Sturing met kunstmatige intelligentie' gaat na of er (financieel interessante) mogelijkheden zijn om door middel van intelligente sturing het gebruik van de bestaande rioleringscapaciteit te optimaliseren. De keuze om deze pilot in Laarbeek uit te voeren werd in hoofdzaak gemaakt vanwege de kwaliteit van de beschikbare meetdata. Waterschap Aa en Maas en de gemeente Laarbeek delen de kosten van deze pilot, zodat deze partijen ieder € 12.500 bijdragen.

De 'Verdiepende stresstest als onderdeel van Regionale Watersysteemanalyse' onderzoekt situaties waar overstortingen op waterschapsslotsen plaatsvinden, wanneer de riolering bij hevige regenval niet al het water kan verwerken. In een aantal gevallen is de afvoercapaciteit van deze sloten niet voldoende om het dan aangeboden water te verwerken en loopt het water terug in de riolering. Dit kan leiden tot 'water op straat' in de kernen. Met de verdiepende stresstest wordt in de Peel een instrument ontwikkeld om in eerste instantie te achterhalen welke overstorten op waterschapsslotsen hiervoor gevoelig zijn en om vervolgens op een praktische wijze de mogelijke oplossingen in beeld te brengen voor ca. 5 situaties per gemeente. Indien blijkt dat deze situatie zich voordoet bij overstortingen uit het gemengde riool, dan zal daaraan voorrang gegeven worden.

De verdiepende stresstest is 1 van in totaal 3 onderzoeken in de gehele regio Zuidoost-Brabant, waarmee de interacties tussen het stedelijke en regionale watersysteem worden geanalyseerd en de opgaven worden vastgesteld waarover gemeenten en waterschappen een gedeelde verantwoordelijkheid hebben. Het onderzoek in de Peel wordt voor € 30.000,- gesubsidieerd door het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Daarnaast wordt vanuit de Peel een bijdrage gevraagd van € 50.000 wat neerkomt op € 8.333 per gemeente.

Na afronding van het project is het aan de individuele gemeenten en het waterschap zelf om tot een uitvoeringsagenda te komen.

Informerende commissie Ruimtelijk Domein.

Ongeveer een jaar geleden werden raad en commissie door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het jaarplan 2019 Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel. Naar aanleiding daarvan werd op 20 februari 2019, in de vergadering van de commissie Ruimtelijk Domein, gevraagd of het mogelijk is om het Waterschap een keer uit te nodigen in de commissie voor een presentatie over de werkzaamheden die zij in het kader van het jaarplan verrichten. Aan dat verzoek is tot op heden geen invulling gegeven. Voorgesteld wordt om op het moment dat de herziening van de samenwerkingsovereenkomst aan de orde is (rond de zomer), een presentatie te geven over de gehele Peelsamenwerking Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel. Deze herziening is onderdeel van het nu voorliggende jaarplan 2020 en zal naar verwachting rond de zomer aan de orde zijn.

Bijlagen

Het vastgestelde jaarplan doelmatig waterbeheer 2020.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris van Laarbeek,

de burgemeester van Laarbeek,

J.W.M. van de Ven

F.L.J. van der Meijden